

Krop og bevægelse

Muslinger

Tidsperiode	September-Oktober 2016
Børnegruppe	0-3 årige – Muslingerne
Læreplanstema	Krop og bevægelse
Udvalgte læringsmål	Mere bevægelse i hverdagen med fokus på de 3 primære sanser: den taktile sans, vestibulære sans og kinæstetiske sans.
Metoder og aktiviteter	Vi tager udgangspunkt Rend & Hop teori. Vi vil lave øvelser 3 gange om ugen fra Rend & Hop i forbindelse med vores morgensamling. Vi vil arrangere et Mini-OL. Vi vil bruge salen, en gang om ugen med børn fra årgang 14. Vi vil lege tumlelege med børn fra årgang 15 på stuerne en gang om ugen. Vi vil gå træne og bruge naturen i lokalområdet til grovmotoriske udfoldelser.
Forældreinddragelse	Vi vil informere forældrene via tabulex og på vores forældremøde, og opfordre forældrene til at deltage i Rend & Hop forældremøde den 25 okt. 2016. Vi vil lægge billeder ud til forældrene med beskrivelser af vores forløb, både via tabulex og på vores grønne stuetavle.
Organisering	Vi opdeler børnene i 3 grupper, to grupper med årgang 14 og en gruppe med årgang 15, når at vi skal på ture og i salen. Rend & Hop på stuen, skal planlægges stuevis. En pædagog bliver tovholder på Rend & Hop, og bliver ansvarlig for planlægningen.
Tegn på læring	Vil vi gerne se en større interesse/glæde ved at bevæge sig. Vi håber på at motivere børnene til at tage initiativ til at udføre øvelserne. Mere selvhjulpenhed.
Dokumentation metoder	Vi vil tage billeder og lave beskrivelser og iagttagelser af forløbene.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Analysen/vurderingen foregår i de grupper, som har planlagt aktiviteten. Der indsamles dokumentation efter hver aktivitet, og foretages løbende vurdering på stuemøder. -Billedokumentationen viser tydeligt at børnene nyder/har glæde ved og udviser arrangement ved forløbene. -Børnene viser uopfordret interesse for de forskellige øvelser, som vi har præsenteret for dem i forløbene. De peger eller siger at de gerne vil have trommen ned, så de kan dreje, hoppe, trille, kravle, lave kolbøtter osv. til

	<p>rytmerne fra trommen. Forældrene fortæller os, at børnene laver øvelserne derhjemme.</p> <p>-Vi kan se, at de store børn er blevet bedre til at gå længere ture, de små er blevet gode til at kravle op og ned af trip-trap stolene. I forhold til tage tøj på og af (årgang 14'), kan vi ikke se en forbedring, vi tænker at det bl.a. skyldes deres tætsiddende og mange lag af tøj, samt manglende træning.</p> <p>- Vi syntes helt klart at Rend & Hop forløbene, samt bevægelserne til trommen, har fanget børnenes opmærksomhed meget. Bevægelsesglæden i hverdagen er blevet meget større, og vi bevæger os generelt mere end tidligere.</p> <p>-Børnene søger meget at gynge i hængekøjen, danser og tumler mere.</p> <p>-De mere forsigtige børn, tør mere, og søger mere de motoriske udfordringer.</p> <p>- Vi har haft mange mundtlige refleksioner, men mangler nogle flere nedskrevne iagttagelser til faglig refleksioner og udvikling.</p> <p>-Vi mener at vores planlagte mål i krop og bevægelse, er blevet indfriet, og vi vil gerne implementere det som en fast del af vuggestuelivet.</p>
Opfølgning	<p>-Forældre formidlingen er måske ikke så tydelig, som vi ønsker det: vi oplever stadigvæk at mange børnene i årgang 14' bliver båret ind og ud af institutionen på trods af, at vi opfordre til at støtte op om deres barns selvhjulpethed og selvstændighed, hvilket indebærer at gå selv, tage tøj af og på osv.</p> <p>-Vi vil arbejde videre med forældreformidlingen, da vi ønsker et godt samarbejde, så vi sammen kan støtte det enkelte barns motoriske udvikling.</p> <p>-Som beskrevet tidligere ønsker vi forsat at arbejde med Rend & Hop, 2-3 gange om ugen i forbindelse med vores morgensamling, og vi vil forsat have fokus på teorien som ligger bag, de øvelser vi laver.</p> <p>-Vores årlige Mini-OL, var godt tilrettelagt, men fremover vil det være godt, at opdele børnene i mindre grupper, da der var meget ventetid, både før og efter udførelsen af OL- banen.</p> <p>-Derudover skal der stå på vores ugeplaner, hvilke Rend & Hop øvelser vi skal lave.</p>

Krabber

Tidsperiode	Maj 2016
Børnegruppe	Krabbestuen, 3-4 år

Læreplanstema	Krop og bevægelse
Udvalgte læringsmål	Styrke børnenes kropsbevidsthed Udvikle deres motoriske kompetencer Styrke og udvikle deres primærsanser
Metoder og aktiviteter	Bevægelse i dagligdagen, Rend og Hop projekt, Mini OL. Tilrettelæggelse af relevante bevægelses aktiviteter såsom lege med bolde, hoppe, løbe, hulahopringe, ærteposer og yoga øvelser.
Forældreinddragelse	Forældrene tilbydes at deltage i Mini OL på dagen.
Organisering	Børn opdeles i grupper efter kompetenceniveau og de voksne fordeles ligeledes. Vi har planlagt et struktureret motorisk forløb - ugeplaner/månedspaner/årshjul.
Tegn på læring	Børnene er blevet mere modige og tillidsfulde i forhold til at afprøve nye ting. Nogle børn har fået rykket deres grænser (fysiske udfordringer og berøring). Børnene spørger efter at komme op i salen. Blevet bekendt med kropsdele og kan sætte ord på disse. Børnenes motoriske kompetencer er blevet udviklet og forbedret, så de er blevet mere sikre på egne bevægelser Eks. kan alle børn kravle op og ned i ribberne, gynge højt, køre på løbicykel. Generelt udviser børnene mere selvsikkerhed og bevidsthed i hverdagen i forhold til deres motoriske kompetencer.
Dokumentation metoder	Skriver praksisfortællinger, tager billeder som vi lægger op på Tabulex.
Analyse/vurdering samt opfølgning af den indsamlede dokumentation	Vi oplever, at børnene generelt har fået succesoplevelser samt fået tilegnet sig gode og tillidsfulde kropslige erfaringer. Børnene har fået en øget tiltro og tillid til egne evner og kropslige kompetencer. Vi erfarer, at børnene elsker at komme op i salen, komme ud på legepladsen eller ud og lege i alrummet. De efterspørger det ofte og glæder sig til den ugentlige planlagte sal dag. Børnene udviser stor glæde og trivsel, når de er i salen/alrummet/legepladsen. Vi oplever, at de lege og aktiviteter vi laver med dem, ofte bruges i deres egne lege, såvel de lege de finder på inde som ude på legepladsen.

	<p>Vi oplever, at børnene er blevet mere sikre i deres bevægelsesmønstre og styrer deres balance og motorik bedre og mere sikkert i dagligdagen. De er blevet bevidste omkring egne kropslige kompetencer (styrker/svagheder) og er blevet mere modige i forhold til at afprøve og kaste sig ud i nye fysiske udfordringer.</p> <p>Generelt har forløbet levet op til vores forventninger ift. de opstillede mål, dog vil vi til en anden gang fokusere på at inddrage forældrene noget mere ift. at øve på definerede/specifikke bevægelser og motoriske øvelser sammen med deres barn.</p> <p>Vi kunne ønske at have en sal dag mere, således at børnene kunne deles i endnu mindre grupper og derved have mere fokus på det enkelte barn.</p> <p>Vores organisering af diverse forløb har været udmærket, dog kunne et personale mere have været optimalt, således at vi kunne inddele i endnu mindre grupper.</p> <p>Børnene glæder sig til at lave disse forløb. De spørger efter, hvornår vi skal lave de forskellige ting, især det at komme op i salen, elsker de. De vil aldrig ned på stuen igen. De kan godt lide at være fysisk aktive, eksempelvis når vi laver bevægelsessange, tager hængekøjen frem, laver motorikken m.v. Børnene taler meget derhjemme om de ting vi laver med dem.</p>
--	---

Delfiner

Tidsperiode	Efterår 2016
Børnegruppe	Årgang 2011 og 2012
Læreplanstema	Krop og bevægelse
Udvalgte læringsmål	Kend din krop og Rend & Hop.
Metoder og aktiviteter	Vi har fokus på bevægelse i hverdagen og lader børnene klare mange ting selv. Vi har fokus på bevægelse via vores ture over til gymnastiksalen, hvor hver gruppe er derovre på skift om onsdagen. Derudover vil vi benytte os mere af egen sal, hvor vi vil have fokus på at tilbyde børnene andet i hverdagen end fri leg i puderne.
Forældreinddragelse	Vi vil inddrage forældrene f.eks. via tabulex, hvor vi bl.a. vil fortælle og vise billeder fra det vi laver i salen og give dem ideer om, hvad de kan lave hjemme. Der har bl.a. været et stormøde, hvor forældrene havde mulighed for, selv at høre om projektet Rend & Hop med Oliver.
Organisering	Dennis, med assistance fra Martin står for at børnene på skift kommer over i salen og kommer igennem hele forløbet med Rend & Hop således, at de får "trænet" deres færdigheder.

Tegn på læring	Børnene bliver bedre motoriske. De kommer til at kende deres krop bedre. De får lysten til at prøve nye ting. Deres forståelse for lege bliver mere nuanceret.
Dokumentation metoder	Der bliver lavet billededokumentation og sendt på tabulex, således at forældrene kan se, hvad vi laver og støtte op. Klistergodkendelse i egen format.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Vi har prioriteret at der kommer 3 voksne med i gymnastiksalen. Således at der kunne være en til at fortælle om opgaven, en til at hjælpe med børnene og en til at stå for billededokumentation/grundigere iagttagelse. Det har været en god løsning og det er at foretrække, når det har været muligt.</p> <p>Rend & Hop er et godt materiale og let at følge. Det er let at se børnenes kompetencer og arbejdsområder og let at få overblik over deres udvikling.</p> <p>Det er jo en evig proces og læringen stopper ikke. Vi har videreført en del af opgaverne til salen hjemme og vi kan se børnene har interesse for at deltage og selv at udvikle sig.</p> <p>Vi kan se børnene hygger sig og rigtig gerne vil deltage, men at der er mange grunde til at trække sig lidt: præstationsangst, det at komme i fokus, svært ved at kunne osv. Der prøver vi at støtte op om det enkelte barn.</p>
Opfølgning	<p>Vi er ikke stoppet med projektet for vi vil gerne i gymnastiksalen, hvor der er mere plads til at udfolde sig og vi ved, at der hele tiden kan skrues op for børnenes kunnen og at det er op til os og udvikle dem på det niveau de er.</p> <p>Der er børn, som vi har mere fokus på og som skal støttes mere i at få nok kunnen til at klare og forstå opgaverne.</p> <p>Vi sender ofte billede ud på tabulex om, hvad der er arbejdet med i gymnastiksalen, for på den måde at give forældrene indblik i, hvad vi arbejder med så de kan støtte op om det hjemme. Nogle griber den - andre ikke.</p>

NATUR OG NATURFÆNOMENER

Muslinger:

Tidsperiode	1. marts – 30. april
Børnegruppe	Vuggestuegruppen 0-3 år
Læreplanstema	Natur og naturfænomener
Udvalgte læringsmål	Natur:

	<p>At give børnene kendskab til naturen i nærmiljøet, herunder hvilke stadier planter/blomster/træer skal gennemgå i takt med at de springer ud samt lære navnene på udvalgte forårsblomster – hvordan dufter forår? Og kan vi mærke at foråret kommer?</p> <p>At give børnene et kendskab til vores havnemiljø – hvornår kommer bådene i vandet? Og kan man sejle i kajak selvom bådene ikke er kommet i vandet?</p> <p>Naturfænomener: At introducere børnene til forskellige dyr og deres livscyklus – Hvordan ser de ud? Hvordan lyder de? Hvornår yngler de eller har de allerede fået unger?</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Vi undersøger legepladsen for tegn på forår</p> <p>Ture ud af huset</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til havnen - I nærmiljøet - Til Zoologisk Have <p>Forløb i salen – vi leger dyr</p>
Forældreinddragelse	<p>Forældrene kommer til at deltage i forløbet, ved at skulle medbringe/indsamle foråret sammen med deres børn der hjemme. Dette kunne bl.a. være at tage billeder eller historier med af deres børn i naturen eller medbringe det forår de møder på deres vej.</p> <p>Ydermere opdaterer vi løbende forældrene via Tabulex med små fortællinger fra hverdagen samt billeder og collager.</p>
Organisering	<p>Børnene inddeles i grupper.</p> <p>Planlægning af ugeplaner, herunder strukturering af ture i nærmiljøet – alle grupper skal de samme steder hen flere gange, Zoologisk Have samt forløb i salen – hvem, hvad og hvor?</p>
Tegn på læring	<p>At kunne benævne en erantis, vintergæk, krokus og påskelilje.</p> <p>At kunne navnene på 5 udvalgte dyr; 2 dyr fra det netop afsluttede læreplanstema om sprog og sprogforståelse (krokodille og isbjørn) – dette for at bygge bro mellem læreplanstemaerne. Børnene fik lov til at vælge de sidste 3 (løve, tiger og elefant).</p>
Dokumentation metoder	<p>Billeder</p> <p>lagttagelser</p> <p>Kreativt produkt</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Natur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det at vores ture i nærmiljøet gik de samme steder hen og blev gentaget flere gange (hver gruppe var afsted min. 4 gange), gjorde at børnene fik mulighed for at se om tingene var sprunget mere ud. Samtidig gjorde gentagelserne også at børnene vidste, hvad de

skulle kigge efter, og de kunne dermed se at skuddene på grenene blev større, havde forskellige farver (nogle var røde og andre grønne). De kunne derfor sammenligne blomster buske træer – hækkene havde små skud, træerne små knopper og forårsblomsterne var sprunget ud. Selvom foråret normalt er den tid på året hvor alt springer ud, er der alligevel forskel på, hvornår tingene springer ud (det kolde forår gjorde at tingene sprang senere ud). På grund af turenes genkendelighed lærte børnene meget hurtigt de forskellige navne på forårsblomsterne – vintergæk og erantis var dog bedre at huske, end krokus og påskelilje.

- Planerne for vores ture til havnene var at introducere børnene for, hvordan foråret påvirker livet i havnen – bådene skal klargøres og sættes i vandet. Grundet det forsinkede forår, fandt ovenstående aktiviteter først sted meget sent i vores læreplansforløb, hvilket betød at kun en gruppe fik set en båd blive sat i vandet. Selvom bådene ikke var kommet i vandet, foregik der dog stadigvæk aktiviteter i vandet eftersom kajakklubbens medlemmer sejlede ud om formiddagen.

Naturfænomener:

- Turene til Zoologisk Have foregik i mindre grupper, hvilket betød at der var god tid til snak og spørgsmål om dyrene – alle børn blev set og hørt. Da vi havde udvalgt 5 dyr som alle børnene skulle se, gav det dem et fælles tredje selvom de var delt op i mindre grupper. De kunne derfor snakke sammen om deres forskellige oplevelser med dyrene – fx så nogle at løverne parrede sig og andre at isbjørnene parrede sig. Så foråret er parringstid for nogle dyr i hvert fald. Som afslutning på vores ture i Zoologisk Have snakkede og fortalte børnene om dyrene imens de tegnede et af de udvalgte dyr og på grund af det fælles tredje kunne børnene hjælpe hinanden, med at huske hvordan dyrene så ud. Det at vi havde udvalgt 2 allerede kendte dyr gjorde, at vi på vores ture til Zoologisk Have fik en anden dialog med børnene – genkendeligheden medførte en stor begejstring blandt grupperne, når vi så isbjørnen og krokodillen. Mange af de lidt større børn bemærkede at krokodillen ikke var så grøn og at isbjørnen ikke havde en vandmand på hovedet.
- Forløbet i salen foregik som en forlængelse af Zoologisk Have turene. Her var der fokus på de samme dyr mfl. og børnene fik mulighed for at imitere deres bevægelser og lyde.

	Selvom foråret lod vente på sig, nåede børnene alligevel at mærke at vejret blev mildere. Børnene syntes at det var varmere i solen, end når de opholdte sig i skyggen – så de overskyede dage var koldere end de solrige.
Opfølgning	<p>Forældresamarbejdet:</p> <p>Forældresamarbejdet fungerede som sådan fint. Mange havde en lille ting med og andre havde historier/billeder med af foråret med deres børn. Der var dog en god feedback fra forældrene og de var især glade for de små fortællinger og billeder/collager på Tabulex.</p> <p>Læreplanstemaet:</p> <p>Struktureringen af ugeplanerne gjorde at vi havde et godt overblik over de forskellige aktiviteter og hvilke børn og voksne der skulle hvad. Dette betød at turene mv. forløb gnidningsfrit, da alle voksne havde kendskab til dagens forløb. Når der er struktur på hverdagen, giver det børnene en større ro da de kan få et klart svar på hvornår det er deres tur.</p> <p>Uanset hvor meget vi planlægger og strukturer vores hverdag, kan vi ikke bestemme over naturens gang. Er det et koldt forår springer tingene senere ud, og for at kunne give børnene en god afslutning på forårets opblomstring, så vi os nødsaget til at fortsætte turene med fokus på foråret ind i et nyt læreplanstema – skal vi en anden gang bruge foråret på at lære om natur og naturfænomener, skal vi nok gå i gang en måned senere, så vi kommer ud af flyverdragterne og rigtig kan mærke den blide brise, dufte til de ny udsprungne blomster og se de klargjorte både komme i vandet.</p>

Krabber og Delfiner

Tidsperiode	Sommer
Børnegruppe	Børnehave
Læreplanstema	Naturen og naturfænomener
Udvalgte læringsmål	At komme tæt på naturen
Metoder og aktiviteter	Give et kendskab til naturen. Flere natur bestemte aktiviteter, der i blandt at plukke brombær, soppe i vandet, lave bål, gå ture i nærmiljøet omkring spejderhytten og klatre i træer.
Forældreinddragelse	Vi inviterer til en forældredag.
Organisering	Der er nedsat et arbejdsudvalg, der laver fordeling af arbejdsopgaver og aktiviteter.
Tegn på læring	At børnene stiller naturrelevante spørgsmål, udviser interesse og glæde.
Dokumentation metoder	Vi vil tage billeder og skrive dagens hændelser via. Tabulex.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Børnene var gode til at aktivere sig selv i nye rammer. Der blev leget på kryds og tværs af årgangene.

	<p>Der var en bred interesse for de små naturoplevelser, at dufte til en kamilleblomst, at være tæt på stranden, at finde brombær. De fik oplevet vejrets skiften.</p> <p>Vi kunne se at børnene fandt interesse i det vi foreslog af aktiviteter og at der var stor spøgelyst til det der blev lavet f.eks. bål og plukket brombær og lavet tærte af dem.</p> <p>De var gode til at bruge naturen, og selv aktivere sig.</p>
Opfølgning	Vores ambitionsniveau var af og til højere end nødvendigt, da mange oplevelser startede spontant - Vi skal være mere præcise i vores forventninger til forældrene.

Alsidig personlig kompetence

Muslinger

Muslingestuen har skrevet alsidig personlig- og sociale kompetence sammen

Tidsperiode	1 maj 2016- 1 juli 2016
Børnegruppe	Muslingerne 0-3 årige
Læreplanstema	Alsidig personlige kompetence og sociale kompetencer
Udvalgte læringsmål	Hvem er jeg i den nye gruppestruktur- både socialt og personligt. Nye børn og voksne i gruppen. Hvad er barnets nye rolle i denne gruppestruktur.
Metoder og aktiviteter	<p>Fast struktur på stuerne. Fokus på at det enkelte barn skulle kunne indgå i de nye grupper.</p> <p>Morgensamling: lære hinanden af kende ved navnesange, lære de andre at kende, vente på tur- tilsidesætte sine egne behov, i det hele taget være en del af det sociale fællesskab.</p> <p>Ture: På vores ture skulle de nye små børn sidde i klapvogn, og vores store børn (som jo havde været de små børn før) skulle lære at gå. Vi gik ture til havnen og legepladser i nærområdet, med fokus på at styrke de personlige og sociale kompetencer.</p> <p>Historiefortællinger: Vi ville se om børnene med vores historiefortællinger, kunne bidrage sprogligt, kunne spejle sig i hinanden, sidde stille og lytte og være en del af det sociale fællesskab, som jo også ville styrke deres personlig kompetence. Vi arbejdede videre med historierne på en kreativ måde, hvor vi med eventyret "De tre bukke bruse", fik børnene til at male trolden, da det var den karakter som børnene var mest optaget af.</p> <p>Ved eventyret "Guldlok og de tre bjørne" gjorde vi historien mere levende/konkret, ved at børnene til en morgensamling, fik serveret</p>

	havregrød, som var "lige tilpas" og bagefter, skulle de prøve at ligge på 3 madrasser på gulvet, hvor en var for "blød", en var for "hård" og den sidste var "lige tilpas".
Forældreinddragelse	Vi inddrager forældre via Tabulex med daglige opdateringer, om hvad at vi har lavet, og forældrene har meldt positivt tilbage, med børnenes respons.
Organisering	Ved morgensamling: var de voksne på skift styrende for processen. Ved turene: opdelte vi børnene i forskellige grupper, med henblik på at give dem den bedste stimulering samt tilgodese børnenes behov i de forskellige aldre. Alle de voksne var på skift med på ture med de forskellige grupper, således at alle blev introduceret for hinanden. Historiefortællinger: Børnene fra årgang 14 blev delt op i 2 grupper og en fast voksen fortalte om "De tre bukkebruse" og "Guldlok og de tre bjørne" ud fra vores fortælle kufferter. Hver historie fik 2 uger hvor de blev fortalt 3 gange om ugen.
Tegn på læring	Morgensamling: Børnene fik hurtigt lært hinandens navne at kende (enten verbalt eller nonverbalt- med lyde og fagter), nogle af børnene sang vores navnesang i løbet af hele deres vuggestuedag, enten med ord eller med fagter. Ture: De største af vores børn, blev motiveret og opmuntret til at gå, når vi skulle på tur, og blev langsomt bedre og rigtig gode til at gå. Da vi var på de forskellige legepladser, skulle/lærte børnene at vente på tur til de forskellige aktiviteter. I Kystagerparken, løb en af de voksne afsted og sagde til børnene "hvem kommer først til mig og år et kram" alle børnene løb afsted og fik et kram og de store børn spejlede sig og efterlignede den voksne. Historiefortællinger: Børnene blev hurtigt fanget af historie fortællingerne, og med stor indlevelse, spejlede de sig i hinanden og i den voksne. De var sprogligt deltagende og aktive, når bukkebrusene gik over broen, og trolden kom frem. Både de personlige og sociale kompetencer kom i spil, i fælles skabet, omkring historien. Da det blev lidt uhyggeligt i historien om de tre bukke bruse, så børnene på den voksne og på hinanden, for at aflæse, hinandens ansigtsudtryk. De sproglige kompetencer kom til udtryk, med remsen " trip trap, trip trap" samt trolden som sagde "nu kommer jeg og æder dig".
Dokumentation metoder	Billeddokumentation Observationer Kreativt projekt
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Morgensamling: Vi har igennem løbende observationer, set at børnene har lært/er blevet bedre til at vente på tur og de har lært hinandens navne at kende, hvilket har været med til at styrke fællesskabet. Ture: Grundet vores store fokus på ture ud af huset, har børnene fra årgang 14 lært at gå længere ture og at holde i hånden. Derved har de indfriet de forventninger og krav der følger med det at blive ældre og mere selvhjulpne.

	<p>Årgang 15 har lært at være på tur sammen med en større børnegruppe samt oplevet fællesskabet omkring det at være på tur og de oplevelser der følger med.</p> <p>Historiefortælling: Det at "De tre bukke bruse" og "Guldlok og de tre små bjørne" blev fortalt gentagende gange i løbet af en 14-dages periode gjorde fortællingerne let genkendelige og forudsigelige for børnene, hvilket gjorde, at de blev mere og mere koncentreret og sprogligt deltagende. Vi oplevede, at de største børn legede historierne på legepladsen, hvilket styrkede sammenholdet børnene imellem.</p>
Opfølgning	<p>Forældresamarbejde:</p> <p>Feedbacken fra forældrene var positiv. De var meget glade for de daglige opslag med enten tekst eller billeder på Tabulex. De var meget interesseret i de forskellige historier og tilkendegav, at deres barn tit om morgenen og ved middagsbordet fortalte "De tre bukke bruse" eller "Guldlok og de tre små bjørne" eller elementer heraf. Børnene viste med stolthed og begejstring deres malerier af trolden, som de så hver morgen inden de kom ind på stuerne og man kunne høre, hvor forbavsede nogle af forældrene var over deres eget barns indlevelse og formåen.</p> <p>Læreplanstemaet:</p> <p>Turene ud af huset fungerede rigtig godt, eftersom børn og voksne kom hinanden ved og fik dannet relationer meget hurtigt. Turene var organiseret godt, således at både børn og voksne vidste, hvad de skulle de forskellige dage – og de voksne havde også et godt indblik i formålet med disse ture.</p> <p>Organiseringen i forbindelse med historiefortællingen blev både ændret og justeret flere gange i forløbet. Vores oprindelige plan var at opdele børnene i tre grupper (årgang 14 i to og årgang 15 i en stor). Gruppeinddelingen af årgang 14 beroede samtidig på børnenes sproglige- og sociale udvikling, således at alle havde mulighed for at komme til orde og danne nye relationer. Oprindeligt havde vi påtænkt, at gruppen bestående af børn fra årgang 15 skulle synge/lave rytmik og blive introduceret for rim og remser, men bl.a. på grund af manglende ressourcer og forvirring omkring strukturen og planlægning af historiefortællingen skete dette kun en gang. I stedet ændrede vi praksis og inddrog børnene fra årgang 15 i historiefortællingerne, hvilket viste sig at være en positiv overraskelse – de var meget interesseret i fortællingerne og deltog ivrigt nonverbalt med lyde og fagter.</p> <p>Vi undervurderede årgang 15 – de kunne koncentrere sig længere tid om historierne (skulle oprindeligt ikke have været en del af det).</p> <p>Egen praksis:</p>

	Vi skal have fokus på at skabe en mere tydelig rammen omkring aktiviteterne, således at de voksne holder sig til det planlagte, hvilket gør at det bliver mere gennemskueligt for børnene – det er bedre at udskyde aktiviteten end at ændre den.
--	---

Krabber

Tidsperiode	Maj 2016 – til og med april 2017
Børnegruppe	3 - 4 årige
Læreplanstema	Alsidig personlig kompetence
Udvalgte læringsmål	Udvikle og styrke børnenes selvhjulpenhed -At hjælpe/støtte børnene til at blive ble fri -Selvhjulpenhed ift. til af- og påklædning
Metoder og aktiviteter	Faste daglige toilet rutiner Opmuntre/motivere og støtte børnene til at gå på toilettet Opmuntre/motivere og støtte børnene med at tage tøj af og på
Forældreinddragelse	Dialog med forældre Sideløbende samarbejde, rent praktisk, hjemme/institution → fælles mål
Organisering	Personalerne fordeles i forskellige roller – én er fast på toilettet og hjælper børnene med at gå på toilettet osv., en anden er praktisk gris og rydder op på stuen efter frokost, den tredje er ved børnene til at hjælpe med tøjet inden sovning. Når børnene står op eller kommer ind fra legepladsen er der en voksen til at hjælpe med at få tøjet henholdsvis af og på. Børnene sendes på skift ud på toilettet, når der er plads.
Tegn på læring	Børnene bliver bedre og bedre til at tage tøjet af og på – både deres tøj og overtøj samt sko/hjemmesko De fleste børn har smidt bleen og går selv på toilettet De resterende børn (dem der stadig har ble) udviser stor interesse ift. toiletbesøg og vil gerne prøve at sidde på toilettet og er trygge ved det. Børnene siger selv til hvis de kan mærke at de skal på toilettet.
Dokumentations metoder	Praksisfortællinger
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Børnene kan se når de andre børn har brug for hjælp og tager selv initiativ til at hjælpe hinanden
Opfølgning	

Delfiner

Tidsperiode	Hele året.
Børnegruppe	Delfinerne
Læreplanstema	Alsidige personlige kompetence
Udvalgte læringsmål	At fremme det enkelte barns udvikling. Styrke selvværd

Metoder og aktiviteter	Vi holder samling. Mårettede spil og lege.
Forældreinddragelse	Ved nødvendighed. Forældrekonsultationer. Daglig kommunikation.
Organisering	Fællesopgave
Tegn på læring	Giver udtryk for sin personlige mening. Aktiv deltagende i stuens aktiviteter.
Dokumentation metoder	Foto dokumentation, iagttagelser, handleplaner og TRAS.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Historieskrivning, hvor børnene har brugt sin fantasi til udvikling af en fælles fortælling.</p> <p>Sammensætning af positive bemærkninger vedrørende det individuelle barn. Så som: "Du er en god ven", "Du er god til at tegne"</p> <p>Vi ville henlede børnenes opmærksomhed på hinanden, de individuelle kompetencer og styrker.</p> <p>Vi synes at vores børn er godt med i at have forståelse for, hvem de er og at de er en del af en gruppe og at de har et medansvar for. at det er rart både at være en del af en gruppe, men også at tage et ansvar for at gruppen fungerer.</p> <p>Børnene er meget interesseret i at deltage f.eks. de samlinger vi holder, hvor der er fokus på at lytte til, hvad de andre siger og selv komme med deres holdning. Vi ser, at de tør og at de vokser med opgaven og bliver hver især stærkere og får mere selvværd - syn på sig selv i forhold til omverdenen.</p> <p>Vi kunne altid blive bedre til at niveaupdele, således at der kom mere fokus på det enkelte barns udvikling - frem for gruppen som helhed</p>
Opfølgning	Det er en del af den pædagogiske praksis. Vi ser på det enkelte barn og gruppens dynamik. Vi er opmærksomme på udviklingen og tilrettelægger vores opgaver.

Sociale kompetencer

Delfiner

Tidsperiode	Hele året
Børnegruppe	årgang 2011 og 12
Læreplanstema	Sociale kompetencer
Udvalgte læringsmål	Være en god, omsorgsfuld og rummelig kammerat
Metoder og aktiviteter	Fri for mobberi
Forældreinddragelse	Lære begrebet "bamseven"
Organisering	De voksne står for at afholde bamsemøder. Der bliver der bl.a. brugt samtalekort og talt om hvilke kompetencer hinanden har - hvordan man

	<p>er en god ven og om at det er godt at lytte til hinanden (læringen om at vente på tur).</p> <p>Dagens vært 2 stk. pr. dag. De står for borddækning og placering af børnene ved frokosten.</p> <p>Lave fælles aktiviteter, hvor alle er med.</p>
Tegn på læring	<p>At vi ser omsorgsfulde, lyttende børn der gider deltage i fællesskabet.</p> <p>Børn der vælger legen frem for kun "bedstevennen"</p>
Dokumentation metoder	<p>Billeder fra dagligdagen.</p> <p>Observationer.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Vi kan se, at børnene leger bredere og har større kendskab til hinanden. Forældrene er gode til, at invitere andre børn hjem og er gode til at give bredde på, hvem de leger med hjemme. Forældrene er gode til at se og rumme de andre børn i gruppen. Vi kan mærke forældrenes gode arbejde på børnene.</p> <p>Børnene er meget glade for og tager deres del i "gode venner" projektet. De trives i børnegruppen, taler bredt om vennerne hjemme og leger bredt herovre. De er gode til at inkludere hinanden i legene. Vi kan netop se at de trives i børnegruppen ved, at de leger bredt og drager omsorg for hinanden. Ved frokosten kan vi se, at der altid er en god og bred dialog, selvom de sidder på forskellige pladser og ved siden af forskellige venner.</p>
Opfølgning	<p>Vi vil gerne inddrage børnene endnu mere i hverdagen ved, at give dem mere ansvar i forhold til dagens opgaver og i forhold til deres kammerater. De kan f.eks. hjælpe mere til efter frokosten, hjælpe hinanden i garderoben, på legepladsen ved uoverensstemmelser. Lytte til hinanden og løse konflikter uden en voksen.</p> <p>Forældrene er godt inddraget og personalet er gode til at støtte op. Vi er selvfølgelig opmærksomme på ændringer i børnegruppen og følger jævnligt op på det.</p>

SPROG

Muslinger

Læreplanstema	Sproglig opmærksomhed
Udvalgte mål	At udvide børnenes ordforråd samt sprogforståelse
Metoder og aktiviteter	<p>LæseLeg</p> <p>Dialogisk læsning</p> <p>Dialog</p> <p>Rim og remser</p> <p>Lege/fjolle med sproget (kims leg og ordstafet)</p> <p>Sanglege</p> <p>Kreativt projekt</p>

	Kuffertfortælling
Organisering	Børnene deles i grupper og voksne tilknyttede disse grupper Ugeplaner planlægges
Tegn	Begynder at bruge nye tillærte ord Kan genkende (evt. genfortælle) historien Leger med ordene
Dokumentationsmetoder	Billeder Kreativt produkt Video Praksisfortællinger Fernisering
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Dialogisk læsning/ kuffertfortælling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi har udvalgt "Den lille krokodille i det store hav", "Hvor er den røde lastbil" samt "Mickey's fødselsdag" til dialogisk læsning. Historierne blev læst højt tre gange om ugen til eftermiddags frugten, hvilket gjorde disse let genkendelige for børnene. Dette medførte at børnene var aktivt deltagende under højt-læsningen som medfortællere. De tillærte nye ord og disses betydning (fx lærte de at en blomst ikke kun er en blomst, men at den også har et specifikt navn – marguerit, hvilket også gør sig gældende for bolde mm.). - Til kuffertfortællingerne anvendte vi "De tre bukke bruse", som blev fortalt/opført to gange om ugen i mindre grupper i løbet af formiddagen. Her fik børnene tildelt rollen som rekvisitør (de skulle sætte ord på de rekvisitter der blev sat op, førend fortællingen kunne begynde). Samtidig var børnene også medfortællere på historien, til stor begejstring for alle. Dette medførte at børnene fik en form for ejerskab for historien, som efterfølgende blev leget ved hængebroen på legepladsen med kammeraterne og fortalt hjemme ved middagsbordet for forældrene. <p>Sanglege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Bro bro brille" og "Tornerose var et vakkert barn" var de udvalgte sanglege. Her fik de kendskab til de gode gamle danske sanglege og fik mulighed for at afprøve disse. <p>Rim og remser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Her var der bl.a. fokus på "Oppe i gardinerne" og "Nede i Fru Hansens kælder". Remserne blev livagtiggjort ved at de fik lov til at smage/røre ved appelsiner og citroner efter remserne var blevet fortalt. Til sidst i forløbet var det mest børnene, der sagde remserne i kor, hvilket gjorde at den voksne trak sig således at børnene kom i fokus.

Lege/fjolle med sproget (kimsleg og ordstafet):

- I udførelsen af kimsleg anvendte vi 8-12 forskellige ting og disse ting var de samme fra gang til gang. I takt med at børnene blev bedre til at huske, hvilke ting der gemte sig under tæppet, blev sværhedsgraden sat op og antallet af ting blev sat op – de skulle nu ikke kun kunne sige, hvad der var under tæppet, men også hvilken farve, størrelse og funktion tingene havde. Ved kimsleg tillærte børnene en masse nye ord, tålmodighed i forbindelse med at vente på tur samt forståelse for hinanden og det at være en del af en gruppe.
- Ved ordstafet brugte vi et memoryspil med dyr på farvet baggrund. Brikkerne blev opdelt i to bunker, med et delt par i hver. Børnene sad i den ene ende af et lokale med en voksen, som fortalte hvilken brik de skulle gå ned og finde i den anden ende af lokalet hos den anden voksen – brikkerne var spredt ud på gulvet. I takt med at børnene blev bedre og mere sikre på sig selv, blev sværhedsgraden forøget. Nu skulle de fx ikke blot finde løven, men finde dyret, der bor på savannen og har en stor manke osv.

LæseLeg:

- LæseLegsforløbet blev kørt i en lidt modificeret form, dvs. at vi fx læste bogen flere gange end vi skulle pr. gange og undlod at snakke om andre ting.
De udvalgte LæseLegs bøger var "Jeppes lampe" og "Den lille krokodille i det store hav" og disse blev læst for 2 små grupper med hhv. to og tre børn i hver. Børnene var meget begejstrede for at skulle med ud i vores LæseLegs rum for at høre historie, og de blev bedre og bedre for hver gang til at fortælle, hvad der var på billederne samt gengive de udvalgte ord/sætninger i historien, samtidig tillærte de sig andre uventede sætninger/ord og betydningen af disse (fx "han falder ned", "hav" mm.).

Fernisering:

- Vi afrundede hele vores læreplanstema om sproglig opmærksomhed med en fernisering for børnene og deres forældre. Ved ferniseringen var alle de ting, som børnene havde lavet eller været en del af igennem forløbet lagt frem. Forældrene kunne læse de rim og remser børnene havde lært samt smage på citroner og appelsiner, der desuden også hang i gardinerne. Den store krokodille hang i loftet, tegningerne af isbjørnene og krokodillerne hang samlet på en væg og lampeskærmene var blevet til lamper som lyste på et bord sammen med bøgerne fra LæseLeg som

	forældrene kunne kigge i. Der var endvidere lavet en videooptagelse af børnenes udførsel af de forskellige sanglege, som kørte på en iPad – herudover havde vi lavet sværd og prinsessekroner som børnene kunne tage med hjem, således at de selv kunne lege "Tornerose var et vakkert barn" der hjemme.
Opfølgning/evaluering	<p>Struktureringen af vores læreplanstema gjorde, at vores forløb var yderst velfungerende, hvilket havde den betydning at samtlige af de mål vi havde opsat blev opnået. Dette kom bl.a. til udtryk ved at børnene udviste en større forståelse for sproget, herunder begreber, eftersom de begyndte at anvende flere forskellige vendinger i takt med at deres ordforråd blev udvidet. Dette gjorde at børnene havde opnået en form for fælles tredje og derfor var blevet en mere integreret del af et fællesskab der respekterede forskelligheder, som gjorde at de mere forsigtige børn kom til orde i fællesskabet grundet en øget selvsikkerhed.</p> <p>En ting vi dog kunne have ændret i vores praksis var, at vi skulle have opdelt børnene i tre grupper og ikke kun i to da de skulle introduceres til sanglegene. Selvom børnene var meget begejstret for disse, var det til tider lidt kaotisk eftersom de var mange om at skulle lære legene på en gang og derfor til tider havde svært ved at koncentrere sig, da de skulle vente på tur alt for længe.</p> <p>Respons fra forældre: Forældrene var utroligt begejstrede for ferniseringen og fortalte hvordan de kunne mærke på deres børn, hvilket stort engagement vi havde lagt i arbejde med læreplanstemaet. Mange af dem nævnte desuden også at deres børn fortalte de forskellige historier samt rim og remser ved middagsbordet.</p>

Krabber

Tidsperiode	September 2016
Børnegruppe	Krabberne, 3-4 år
Læreplanstema	Sproglig opmærksomhed
Udvalgte læringsmål	<p>At styrke og udvikle børnenes sproglige kompetencer</p> <p>At motivere børnene til at være nysgerrige og opmærksomme på sproget og have lyst til at lege med det</p> <p>Vi vil skabe en interesse og nysgerrighed omkring sproget. Vi vil skabe rum og rammer for at kunne lege med og fordybe sig i sproget.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Højtlesning</p> <p>Dialogisk læsning</p>

	<p>Syng Fortællinger Eventyrs-fortælle-projekt: "Fyrtøjet"</p>
Forældreinddragelse	<p>Forældrene får vores udgave af "Fyrtøjet" Forældrene læser højt hjemme og taler med deres børn om eventyret Forældrene får billeder af de aktiviteter vi laver hver dag og kan tale med deres børn om dagen</p>
Organisering	<p>Eventyrs-fortælle-projekt af 2 ugers varighed hvor vi arbejder med eventyret på forskellige måder hver dag. Tilrettelæggelse af de 14 dage – ugeskemaer hvori dagens aktiviteter nedskrives. Højtlesning, dialogisk læsning, fysisk aktivitet samt kreative dage. Aktiv medinddragelse af børnene i højtlesning af fortælling Afslutning på projektet med opførelse af eventyret af de voksne. Kreative dage, hvor der laves diverse rekvisitter til teaterstykket. Alle i huset kører samme tema, på hvert deres niveau, hvilket giver alle børn en fællesnævner, som er et godt udgangspunkt for leg og dialog på tværs af alle børnegrupper.</p>
Tegn på læring	<p>De bruger vendinger fra eventyret og refererer til det. Bruger nye tillærte ord, som eksempelvis, "fyrtøjet, tornyster" m.m. De leger/opfører selv eventyret</p>
Dokumentation metoder	<p>Billeder Fortællinger Video Teaterstykke opføres og er optaget på video Kreative udtryksformer i form af rekvisitter</p>
Analyse/vurdering samt opfølgning af den indsamlede dokumentation	<p>Forældrene har vist stor begejstring og interesse i projektet og vi har kun fået positive tilbagemeldinger på det. De synes at vi har vist et stort engagement ved det, hvilket har afspejlet sig hos børnene. Forældrene ville dog meget gerne have været og se det afsluttende teaterstykke. Forældrene har været aktivt deltagende i den udstrækning vi har lagt ud til dem.</p> <p>Børnene har været meget begejstrede og har bibeholdt interessen for eventyret. Vi havde ellers reflekteret over, om det måske ville blive for kedelig med så megen gentagelse ift. det var et meget intensivt forløb. Selvom vi godt ved at børn godt kan lide gentagelser, tænkte vi, at det måske alligevel ville blive for mange gentagelser, blandt andet i forhold til oplæsning hver dag. Vi oplevede det omvendte. De synes, det var fantastisk og de syntes at det var fedt og sjovt at de kunne deltage og bidrage mere og mere i selve fortællingen. Vi er blevet meget positivt overraskede og glæder os allerede til det næste fortælle projekt som vil</p>

	løbe af stablen i slutningen af året og i starten af det nye år. Denne gang vil vi dog lave et længere projekt, da vi synes at 14 dage var for lidt.
--	--

Delfiner

Tidsperiode	foråret 2016
Børnegruppe	årgang 2011 og 12
Læreplanstema	Sprog
Udvalgte læringsmål	Større sprogforståelse. begrebsverden
Metoder og aktiviteter	Læseleg og Cirkus total
Forældreinddragelse	Får meddelt, hvad vi laver efter hver sektion. Således kan de få en dialog om det hjemme.
Organisering	Til skolegruppen, årgang 2011 er der Cirkus total 2 gange om ugen. Til de 4-årige er der Læseleg 2 gange om ugen, delt i 3 grupper af forskellige størrelser efter niveau.
Tegn på læring	Vi kan se det ved, at børnene kan genfortælle historien med egne ord og har interesse for at spørge ind til det de hører.
Dokumentation metoder	Børnene tegner efter fortællingen og der er "billeder" de skal tegne. f.eks. kan det være at "skolegruppen" skal tegne 7 akrobater, den dag de hører om dem. Læselegsgrupperne skal måske også tegne pigen historien handler om.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	Både cirkus Total og Læseleg har vi oppe hvert år..... Vores erfaring er, at det er tydeligt, at se udviklingen i deres tegniger. Vi kan se at flere af dem "bryder" tegnekoden i disse forløb. Vi kan se, at de nye ord i f.eks. Cirkus Total giver en større spogforståelse for bredden på ord og at der findes mange "ukendte" ord og ord, der betyder det samme som andre ord. Efter Læselegsforløbet har vi holdt "Fernisering" og i Cirkus Total er materialet blevet samlet i mapper, så udviklingen kan ses der. Vi kan se i forhold til vores ambitioner nogle gange skyder over målet, men at vi i forhold til andre børn sagtens kunne højne niveauet. Igen kommer vi til kort i forhold til fordelingen af børn og voksne og ressourcer for at tilgodese det enkelte barn.
Opfølgning	Vi kan se børnene profilerer forskelligt på forløbene i forhold til egen udvikling, alder og kompetencer. På flertallet af børnene kan vi se en god udvikling og at interessen for deltagelse stiger i forløbet stiger, men vi har børn, hvis manglende

	<p>interesse er fremtrædende og hvor vi efterfølgende må evaluere og finde andre strategier.</p> <p>Vi vil se på om vi kan fordele børnene (og de voksne) anderledes i forhold til Læseleg og så de "sprogsvage" får flere muligheder for at tilgodeses.</p> <p>Vi kan evt. skrive ud til forældrene, hvilke bøger vi læser til Læseleg og for begge grupper opfordre til "aftensmadssnakken" med børnene.</p>
--	--

Kulturelle udtryksformer og værdier